Ч. 286 (13.485). Львів, понеділок 30. жовтня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Недуга молоді та вина батьків.

Погані прояви молодечої зарозумілости як наслідок громадської інертности старших на Волині.

Луцьк, 26. X. 1933 р.

I.

Політично-суспільні й моральні болячки нашої молодої верстви не є льокальним галицьким явищем: вони остаточно затерли сокальський кордон і поширилися по всіх українських землях у межах Польщі. І хоча на північно-західних землях ті болячки не прийняли таких розмірів, як у Галичині, зате ці землі дають більше сприяючий для них ґрунт і протиставлять їм менш наладнаний суспільний апарат, щоб стримати й лікувати недугу. Тому на північно-західних землях питання про оздоровлення життя молоді повинно бути поставлене не менше твердо і ясно, ніж у Галичині.

Самбір і деякі явища на північно-західних землях говорять самі за себе. Першим безумовно недопустимим у ніякому національному орґанізмі є те, що підпілля намагається кермувати відкритим і складним національним життям та мати вплив на його апарат: леґально існуючі орґанізації.

Ніякий нарід і ніякий його леґальний провід не може допустити, щоби невідомі особи, а до того ще перед ніким невідповідальні, простягали руку до цієї керми. Леґальний провід як політичний, так і громадський — у розумінні ріжного роду орґанізацій — обовязаний всіми силами цьому протиставитися.

Другим важливим питанням є саме анонімовість таємного проводу на місцях. Хто сьогодні може сказати щось певне про його походження й обличча? Чи справді він український? І чи не має він своїм завданням лише занархізувати нашу молодь і цим спричинити українському народові якнайбільше шкоди?

Характеристичною рисою цього підпільного проводу, бодай на місцях, є те що вістря своєї агітації він звертає проти проводу леґального, не лише політичного, але й громадського на терені культурних і господарських орґанізацій. Мета ясна: а бодай ясний вислід: цей провід зогидити масам і цим перетворити ці маси в безголову отару. Намагаючись здескритувати конструктивну працю явного народнього проводу з ділянок культурної і господарської, підпілля називає його опортуністами, а саму будівничу працю — опортунізмом.

Найбільше небезпечним для нації є те, що цей підпільний провід находиться в руках молодиків. Молодь наша надія, — кажуть. Так, але лише — надія, значить її вартість у майбутньому, а не сьогодні, і власне тоді, коли вона набереться досвіду та навчиться працювати. Історія не знає прикладів, щоби державами чи націями кермували недосвідчені й невишколені у суворій школі життя юнаки. І горе тому народові, провід над яким взяли б у свої руки не батьки, а діти.

Безпідставне й демаґоґічне підлещування молоді чи правильніше — дітям вже дає дуже сумні наслідки. Молодь, щоби кермувати життям у майбутньому, мусить сьогодні вчитися й практикувати під проводом своїх батьків не лише по крові але й громадської праці. Хто вмовляє в молодь, що вона вже через свої молоді літа є покликана до керми, руйнує народній орґанізм. Палкий патріотизм, гаряча кров і бувна фантазія не є ще ніякою кваліфікацією на народнього провідника. Капітаном корабля може бути досвідчений „морський вовк“, а не безвусий матрос, — хоч як закоханий у морі.

Маємо вже й сумні наслідки використовування молоді у боротьбі за провід. Щоби дібратись до того проводу неодні кадили юнакам, вбиваючи їм у голову, що вони сіль землі, — і все з тою метою, щоби на її гарячих спинах доїхати до тої чи іншої цілі. Тепер ця сама молодь, хоробливо уявивши себе надпроводом з титулу своїх молодих літ, відкидає від себе навіть вчорашніх своїх старих співців і приклонників.

Отак, хто за допомогою молоді дискредитує і понижує народні авторитети, той позбавляє маси взагалі авторитетів, понижує врешті самого себе, а молодь анархізує.

Ось так бачимо, що винуватими за недугу молоді, яка є недугою цілого українського національно-суспільного життя, є не лише самі діти, але й батьки. Є вони теж винуваті ще через що інше, — і то саме на північно-західних землях. Маємо на увазі ту деморалізацію, яку слушно сіють „старші“ своєю поведінкою та які справді мусять викликувати серед молоді згіршення і штовхати їх в обійми протилежного екстрему.

Чи вина виключно обєктивних обставин, сторонніх чинників, підземельного політичного проводу, „духа часу“ і молоді, що та молодь бокує від конструктивної громадської і політичної праці? Чи не винні батьки й суспільні провідники? Чи їхня совість може бути цілковито спокійна?

Ні, частина вини за те, що по вязницях марніють молоді істоти, що інші потапають у багні деморалізації, пустомельства й неробства, безумовно паде на всіх старших українських інтеліґентів.

II.

Старші повинні давати молоді напрямок і приклад власним життям і працею. Молодь завжди цікавилася й буде цікавитися суспільними явищами й політичним життям. І коли „батьки“ не кермують нею, то приходять інші й беруть її під свій вплив та вказують їй свої шляхи.

Отже вина „батьків“ у тому, що вони в своїй величезній більшості здезертували з поля леґального політичного життя, кинувши молодь на ласку підземельного проводу. Деякі старші інтеліґенти тікали навіть з культурного чи господарського поля праці, справедливо заслуговуючи на осуд у молодому поколінні.

З цілою силою мусимо тут підкреслити надзвичайно ненормальне явище у житті старшої інтеліґенції північно-західних земель: ці „батьки“ суспільства вважали не лише за можливе не брати ніякої участи в леґальному політичному житті, але ще з гордощами підкреслювали, що вони „безпартійні“, аполітичні, неначе б це було не дезерцією, а якоюсь особливою заслугою. В дійсності було це не чим іншим, як наляканістю і шкурництвом.

Але ми спостерігаємо ще гірше явище. Деякі старші інтеліґенти чи то з почуття страху чи то в наслідок ледарства, оминаючи леґально існуючі політичні орґанізації і кермування молоддю, нишком давали до зрозуміння, що вони мовляв більші патріоти й більше радикальні, ніж ці леґальні партії, а тому не можуть до них належати й брати в них участи. Здебільша було це звичайною облудою, тим шкідливішою, що вона знеохочувала молодь до леґальної політичної роботи й штовхала в бік підземелля.

Ми не кидаємо докорів, а ставимо діяґнозу. Висновки її такі: якщо наше старше громадянство не усвідомить собі свого морального обовязку брати масово і поголовно особисто участь у леґальних формах політичного життя й вести по цьому шляху молодь, ще нераз будемо свідками ріжних аномалій і промахів серед нашої молоді, за які будуть відповідальні політичні дезертири старшого віку.

Senex.

Арештування у Радянській Україні.

Приходять нові звістки про нові засуди визначних українських громадян у Радянській Україні. Директор театру „Березіль“ *Лесь Курбас* уже засланий, вивезений, як казали за царських часів у „не столь отдальонния места“, себто невідомо куди. Вістка, яку ми у свій час подавали про проф. *Степана Рудницького*, потверджується, дарма, що нам прислали тоді спростування. Проф. С. Рудницький сидить в одному із російських провінціяльних більших міст Рязані чи Калузі. Потверджується теж звістка про вивезення проф. *Миколи Чайковського* в Одеси, математика, що так само як попередні напевно не мав ніякого відношення до політичного руху і міг хіба випадково у приватному гурті висловити якусь критичнішу заввагу. Все це у країні обставленій шпигунами, контрровідчиками і донощиками вистачає, щоби людину засудити на вязницю або примусові роботи.

Від людей, що виїхали з Харкова на чужину прийшла теж звістка про арештування *Семена Вітика*, що виїхав кілька літ тому у Радянську Україну як переконаний більшовик і весь час працював там як комуніст. Переходив п. Вітик ріжні еволюції від часу, як покинув фактично соціял-демократичну партію. Ще на еміґрації палко закликав він до співробітництва з радянським урядом і вів у Відні енерґійну пропаґанду в цьому напрямку. І цей теж доїотився до „ухилів“. Маємо теж неперевірену приватну звістку про арештування *Михайла Лозинського*.

Ґітлерівські чолові кандидати.

БЕРЛІН, 28. Х. ПАТ. У всіх виборчих округах Німеччини оголошено лісту нац.-соціялістичної партії, що містить 10 прізвищ чолових кандидатів: 1) Адольф Гітлер, 2) його заступник у партії Гес, 3) мін. вн. справ д-р Фрік, 4) пруський премієр ґен. Ґерінґ, 5) мін. пропаґанди Ґебельс, 6) шеф штабу штурмівок Рем, 7) мін. харчівництва Даре, 8) мін. праці Зельдте, 9) віцеканцл. Папен, 10) б. мін. Гуґенберґ. Повна ліста буде обіймати коло 300 назвищ, між ними всіх дотеперішніх націонал-соціялістичних послів.

—o—

Затривожені німецькими літаками.

ПАРИЖ, 28. Х. ПАТ. „Ля Репіблік“ обговорює нові типи літаків, які виробляють німецькі фабрики Гайнкля і Юнкерса. Ті літаки перевищують всі дотеперішні здобутки закордонної техніки. Максимальна швидкість сягає 362 км. на годину. Модель цього типу літака має всякі уладження, що уможливлюють лет невидний для людського ока, радіовий апарат і т. п.

В місяці жовтні вислала Адміністрація пригадки всім, що залягають з передплатою. Просимо конче всіх, кому лежить на серці добро часопису, в листопаді вирівнати свій довг за часопис,

Пропаґанда за східними землями.

БЕРЛІН, 28. Х. ПАТ. За почином союзу німецького сходу в Берліні буде відкрита велика пропаґандова вистава в інтересі східного погравича. Один з головних відділів вистави побіч відділу, що торкається історії, культури й господарства східних земель, має представляти ситуацію Німеччини на сході як вислід незрозумілого поділу східних земель версайським трактатом. Спеціяльний відділ буде присвячений селянській кольонізації на східних землях та орґанізації нац.-соціялістичної партії серед населення тих теренів. В однім відділі що, міститиме портрети визначних осіб, які походять із східних земель, як Канта, Фіхте, Коперника і Клявзевіца, буде уміщена вітрина з портретом Гінденбурґа, уродженого в Позвані і канцлера Гітлера як сина східної мархії.

Активізація розбройних нарад.

Президія розбройної конференції в Женеві оголосила комунікат, що числячись з домаганнями деяких делеґацій, обмірковує плян скликати засідання на 2. або 3. листопада ц. р. Політичні кола приписують оголошення цього комунікату заходам американського делеґата Нормана Девіса, який домагається швидкої активізації женевських розбройних нарад.

Ґебельс викорінює комунізм

БЕРЛІН, 28. Х. ПАТ. Підчас виборчої кампанії, яку веде інтензивно гітлерівська партія на терені цілої Німеччини, на мітінґу в Кілі промовляв мін. Ґебельс, заявляючи м. і., що в дні 12 листопада німецький нарід задокументує солідарно свою волю опору. Тим разом, підкреслив міністр, маємо рішити, чи змагаємо до зовнішної волі чи остаємось гельотами. Дальше порушив справу пожежі Райхстаґу і закидів, які роблять йому з того приводу. Ні, заявив міністр, я не потрібував пожежі Райхстаґу, я рішився зовсім згідь викорінити комунізм. Коли вожд покликав мене на провідне становище в Пруссії і передав мені то завдання, я прирік, що його виконаю. Так сталося і дальше буду так робити.

Невдала місія Папена.

ПАРИЖ, 28. Х. ПАТ. „Ле Лямпар“ повідомляє, що остання подорож Папена до басейну Сари мала на меті політичні цілі. Канцлер Гітлер взагалі вживає Папена до політичних місій в колах католицьких політиків, чого доказом були неґоціяції Папена в Римі і факт, що його ужито теж до переговорів з австрійськими католиками, але без успіху з причини австро-німецького конфлікту. Тепер Папен одержав місію притягнути на сторону Гітлера католицькі кола в басейні Сари, а це мало би тим більше значіння, що духовенство грає там велику ролю в політичному житті. Однак місія Папена не вдалася. На зборах після промови Папена виступив один священик з дуже гострою реплікою, заявляючи, що католики басейну Сари не піддадуться рухові, який переслідує в Німеччині католиків.

—o—

По широкому світі.

— Німецька преса приняла утворення кабінету Саро спокійно, стверджуючи, що новий французький уряд з огляду на закордонну політику не вносить ніяких змін.

— Австрійський уряд заборонив дебіт в Австрії 4 щоденникам і 12 ілюстрованим газеткам з Німеччини.

— З Токіо повідомляють, що міністер внутрішніх справ сказав, що тепер у японських вязницях є 12.000 комуністів. Влада розглядає проєкт, чи не помістити би тих усіх вязнів в одному концентраційному таборі.

—o—

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 30. ЖОВТНЯ 1933.

ГАЛАКТІОН ЧІПКА.

ПОЗА РІДНІ МЕЖІ.

III.

Я уявляв собі, що Закопане це місто віль, пансіонів і готелів. Десь-не-десь крамниця, густо кіоски — а все сезонове.

А тимчасом...

Чиншові каменниці, сталі склепи з усяким крамом, ґімназія і 18 тисяч мешканців. Люди, яких стрічаєш на вулиці, не мають сухітничих румянців, не кашляють, а бліді, зажурені, біжать до своїх занять, чи за своїми ділами, і як закашляють то хіба від недоброго тютюну. Зовсім як мешканці першого-ліпшого Львова. Вони не приїхали до Закопаного лічитися на груди, сидять тут з діда-прадіда, в що найменше з батька-матери і радо перенеслись би навіть до Качих Долів, колиб хто запропонував їм там посаду.

Осінній час непідхожий для лікування в Закопанім і тому хорих не видно. А як деякі по пансіонах чи санаторіях і сидять, то вогкий, понурий день здержує їх перед виходом на вулицю.

Ми покищо не боїмось ні мряки ні холоду (ревматизм не числиться!) і тому вирішуємо:

До „Морського Ока“!

Бути в Закопанім і не бачити „Морського Ока“ — зовсім так, як бути в Римі і не бачити Ватикану. Стільки про те „Морське Око“ наслухаєшся, стільки начитаєшся, що вкінці справді починаєш собі його уявляти, як якийсь чорний балух далекого, таємничого моря, який пробив скелі Татр і розглядається по околиці.

Здавалося мені, що з Закопаного до „Морського Ока“ недалечко. Тимчасом це менш-більше так, як зі Львова до Жовкви, з тією ріжницею, що тут по рівнім кепською дорогою, а там весь час під гору дуже доброю.

Серпентинами веться битий шлях. З одного боку стіни, з другого пропасть — вимріяна декорація до автомобілевих катастроф. На щастя всі скрути забезпечені залізним поруччам, а наш шофер за великий любитель природи. Прекрасні околиці не дають йому „показати що потрафить його віз під гору“ і тому нема страху, що в якімсь відповіднім місці залюзуємо і... дістанемося до краєвої хроніки.

Переїзджаємо попри чеську границю. По польськім боці граничний дім, більше схожий на лісничівку, по чеськім на касарню. І тут і там біло-червоні стовпи, так що й знаку нема де кінчиться Польща, а зачинається Чехія. Кажуть, що чеські мають ще й синій трикутник, але я його не бачив.

Хтось із товариства пропонує піти на чеський бік за вином (виниці коло Токаю ввійшли до Закарпаття!), але на пропозиції скінчилося, бо „граніцер“ витолкував нам, що „нема сенсу“.

Дорога весь час під гору, щораз далі й далі у глибину гір. Ліворуч, за пропастю могутній вал голих скель. Їжаться камінні хребти як гребені великанських потвор, то корчаться, то розтягаються, а поодинокі скали мов страшні пащі, то відчиняються, то замикаються.

Віїзджаємо на міст. Стоп! Який водопад блиснув зпоза кущів. Водопад Міцкевича! Ще трохи, булиб минули не запримітивши. Інж. Пежанський робить знимки, я збираю при рові гоґодзи, а при мості таблиця: „Ходження по лісі і збирання.... під карою...“

Захопивши пригоршу гоґодзів біжу на міст, бо пані Іра кличе до фотоґрафії. З трудом уставляємось у „невимушену групу“, а „Лайка“ увічнює нас кілька разів, з водопадом, без водопаду, за і перед ним, задивлених, незадивлених, усміхнених і неусміхнених. „Лайка“ має ту добру прикмету, що не вимагає від своїх обєктів непорушности, так як звичайні апарати. Тому навіть пять знимок „лайкою“ менше мучить як одна підготовка до незробленої знимки звичайним апаратом.

Більш як чверть години не варто сидіти біля водопаду Міцкевича. На висоту він нічого собі, але води в ньому небагато. І порівнання нема до яремчанського. Там можна годинами сидіти і думу думати і як хто має хоч трохи голосу, то й заспівати „Черемоше, брате мій“... Тут — відфотографувати, позлоститись на кущі, що заслоняють вид, глянути з моста в долину і їхати далі.

Від водопаду вже недовго до „Морського Ока“. Підїзджаємо до рогачки і злазимо, щоби пішки перейти парусот кроків до „Морського Ока“.

При рогачці гураль — урядовець від оплат. Зовсім інакше виглядає як ґуралі, яких нам представляють малярі. Ні сліду орлиного носа, чорного волосся і худого, костистого лиця. Перкатоносий, товстолиций, з синіми очима і ясним волоссям. Може це останок німецьких рудокопів, які лишили по собі багато слідів, включно до назв місцевостей (Ґрінвальд і ін.).

Морське Око.

Довкола грізні, камінні кольоси, закутані в хмари, а між ними чорний, непорушний став. Стоїш над ним і не знаєш, де кінчиться вода, а зачинаються скелі. Відбиті в гладкім плесі обриви виглядають через те ще вищі і грізніші. Вгорі підіймаються до хмар — вниз сягають до нутра землі.

Святочну тишу, що розсілася на скалах і

З музичного руху в Коломиї.

Свято Лисенка

Хоча й дуже пізно, бо щойно 22. жовтня ц. р., та все таки гідно й із усім пієтизмом святкувала українська музикальна суспільність Коломийщини 20-ліття смерти М. Лисенка святочним концертово-драматичним вечором, улаштованим до спілки Музичним Інститутом Лисенка та „Коломийським Бояном". На свято зложилася сценічно-музична Вистава одноактової опери „Ноктюрн" — заходом і силами філії Муз. Інституту Лисенка та концертова частина, зложена з хорових точок „Коломийського Бояна", сольоспівів та оперних арій запрошеного до співучасти оперного співака п. М. Голинського, фортепянового соля п. Г. Лагодинської та ще й одної мельодекламації.

Свято попередила коротка, та змістова, добре виголошена промова проф. Шипайла — може трохи надто оптимістична для музиків, але добре пристосована для широкого загалу.

З концертової частини треба в першу чергу згадати про сольовий виступ ad hoc запрошеного п. М. Голинського, який виконав між сольоспівами добре вже відомих нам „Гетьманів" та „За думою дума", а також нову у нас, доволі цікаву арію Андрія з оп. „Тарас Бульба" в супроводі оркестри. Не стану вже в цім місці зайвий раз оцінювати всіх аж надто добре відомих артистичних вальорів нашого співака; позволю собі при нагоді тут тільки завважити, що сольоспіви Лисенка якнайкраще лежать у голосі і стилю п. Голинського і що він досі із них робив мабуть за малий ужиток: я переконаний, що між ними найдеться ще чимало таких (пр. „Гомоніла Україна", „Чого мені тяжко", „Ой Дніпре", „Ой чого ти почорніло" й ін.), які будьто в оригіналі, будьто у транспозиції малиб у п. Голинськім доброго інтерпретатора.

П. Голинський, як земляк Коломийщини, задемонстрував свій пієтизм для рідного гнізда ще й тим, що приймив участь враз із проживаючою тепер в Коломиї оперною співачкою п. К. Корнякової у сольовій партії, а навіть у сольовім квартеті в кантаті „Радуйся ниво". Хоча й за те належиться йому признання, то проте не можна сказати, щоб така ідея участи оперових співаків — до того ще й із таким феноменально дужим органом — у сольовім квартеті враз із аматорами була щаслива і давала артистичні успіхи: вона свідчить нам про те, що у нас ще за мало вкорінилося естетичне почуття пропорції і синтези.

„Коломийський Боян" у теперішньому трохи скріпленому складі представляє собою дуже добрий і податливий голосовий матеріял, очевидно музикальний та інтонаційно чистий, особливо в альтах і басах. У виконанні кінцевої частини Щедрівок (Ой сів Христос і Різдвяна псальма) слідно було значну працю диригента над динамічним викінченням ліній; тільки ж надто розтягле темпо псальми (від слів „Слава" аж до „путишествують") трохи експонувало виконавців і не позволило на потрібні контрасти і нюанси темпа в кінцевій частині (від слів „Се бо родись"). При тім вкралися деякі тональні неточности: при вступі альта із головною темою (при слові: „землі") ця тема має кінчитися ідентично, як у басі (на д, не на ф); при закінченні цієї партії (на складах: — „му приносять") має бути в басі ф, не ес! Та все те що не зменшувало вартости виконання цього твору. Слабше трохи було із виконанням хорових частин Ораторії „Радуйся ниво". Тут обі головні хорові части потерпіли трохи як у темпі („Оживуть степи"), так іще більше у розвою динамічних ліній від рр до А. Завинила тут головно форма супроводу, напів оркестрального, зложеного ненивно, підбитого фортепяном, при чім інструменти не так доповняли себе, як радше дублювали та часто взаїмно нівелювали себе звуково й динамічно. Такі експерименти із супрозодом для його піднесення чи усвітлення були і є у нас все небезпечні, вони вимагають великого досвіду і знання, і з ними треба нам бути обережними. Тому й краще було в даних умовинах виконати кантату із солідним фортепяновим супроводом (так як врештою вона написана і друкована автором).

Піяністка п. Лагодинська виконала гавірний трохи Шопеном ноктюрн ціс-моль та трудний, трохи переладований технічно ґавот із суїти г-моль зовсім гарно, тільки вичувався у грі з початку деякий внутрішній неспокій, який вплинув на неповне зрівноваження всіх моментів у темпі, динаміці і фразуванні деяких частин ноктюрна.

Одинокою трохи незрілою точкою цього вечора, яка змістом і формою не мала в дійсности пригноровлення для хвилі та для Лисенка і була для мене малозрозуміла — це була мельодеклямація п. н. „Лисенко-Шевченко", імпровізована молодими адептами мистецтва поетичного та музичного п. Р. С. та М. В. Зате найбільшим та для мене несподіваним культурним досягненням Коломиї на цім святі була вистава Лисенкової оперної одноактівки „Ноктюрн" (у тім виді, як вона була інструментована мною в р. 1921. на камерну оркестру), майже виключно силами філії Музичного Інституту Лисенка під проводом проф. Р. Рубінґера, який мусів у це діло вложити хіба величезну суму праці. Хоча музика твору у вокальній, як і в інструментальній партії криє в собі чимало технічних трудностей та тонкостей, то проте цілість вийшла і під оглядом сценічним і музикальним настільки складно й інтеліґентно, що можна її було від початку до кінця прослухати із приємністю навіть музикальним слухачам. У вокальних партіях підходили зовсім добре до вимог цвіркуни (М. Савківна і М. Сельська) та Вакхантка, якої нелегку ролю інтеліґентно зрозуміла і голосово на диво добре віддала п. М. Витвицька. Романтична пара любків — панна з розою та офіцер — була з виду симпатична та видимо музикальна, хоча й голосово і сценічно трохи ще надто „свіжа" для високих вимог своїх патетичних роль, через що високопарна драматична арія офіцера та його дует із панною були у виразі надто бліді. Трудноші оркестрової партитури були здебільша щасливо поборені молодими виконавцями, а декуди оркестра вспіла дати навіть деякий вираз і кольорит, потрібний для ілюстрації.

Найважніші промахи у виставі були ось-які: 1) Балет після дуету цвіркунів виконують не вони самі, а „тіни ночі". 2) Танок офіцера з панною при звуках фортепяну, відтак при оркестрі і співі — це вальс (не менует!), і його темпо слід розуміти в стилі мольових Шопенівських вальсів (пр. а-моль). 3) Кінцева (оркестрова) партія опери темпом мусить навязувати до попереднього темпа вальса і на цій основі розвиватися до кінця. — Усі ті похибки можна буде виконавцям легко справити з нагоди другої вистави, яку вони повинні повторити у себе чи навіть деінде.

Лисенківське свято в Коломиї прибрало всі риси української національної манифестації із показом місцевих музичних і культурних сил. Слухачів можна було начислити приблизно на 2.000 народу всіх слоїв, місцевих і приїзжих, — між ними і значне число чужих. Аранжери свята (хоча й пізно і трохи не в пору) добре сповнили свій культурний обовязок. *Ст. Людкевич.*

Ревізії й арештування.

ЛЬВІВ.

В суботу 28. ц. м. перевела львівська поліція в численній асисті між год. 5—10 рано ревізії в адвокатських канцеляріях *д-ра Володимира Старосольського, д-ра Степана Федака і д-ра Степана Шухевича*. Шукали дуже основно не тільки в бюрках і шафах, але також у ліжках, кріслах, образах і т. д. Забрали в адв. Старосольського приватне листування, деякі дрібні видання тощо, після чого арештували *обох синів мец. Старосольського, мгра Юрка та студ. політехніки Ігора*.

Одночасно повідомляють нас про арештування *студ. Богдана Ковшевича та кількох інших.* Ревізія від год. 7,15 до 8,30 рано була теж у бухгальтера „Фортуни Нової" п. *Петра Чубатого*, якого після того лишили в спокою.

У редактора видавництва В. П. У. В. п. *Івана Ющишина* перевели органи державної поліції (поліційний аґент і два постерункові) рано 28. жовтня ц. р. в приватному його мешканні при вул. Понінського 4 домашню й особисту ревізію, шукаючи за літературою О. У. Н. Не найшли нічого підозрілого, нікого не арештували і, списавши протокол, відійшли.

Того самого дня в 5. год. рано переведено ревізію в домі п. *Агатона Добрянського*, якого після того арештували.

ЖИДАЧІВЩИНА.

Дня 23. жовтня ц. р. журавенська поліція перевела основну ревізію в кооперативі у *Протесах*, жидачівського повіту, шукаючи за агітаційною бібулою проти польської школи. Нічого не знайшли. У звязку з шкільним саботажем арештували Атанаса Федоляка, учен. VIII. кл. гімназ. в Городенці і Гната Балиту, уч. VIII. кл. гімназ. в Золочеві, котрі перервали свої студії і часово сидять у своїх родичів. Закидають їм, будьто би вони помазали стіни в школі назовні дегтьом. Закидують їм також вибиття вікон у будинку кооперативи, де міститься донаймлена шкільна оселя.

Дня 28. Х. відбулася ревізія в читальні „Просвіта" в *Замарстинові*. В год. 6-тій рано 3 постерункових і 2 агентів перешукали всі салі і шафи. Нічого не найшли. Подібна ревізія відбулася 22. Х.

накрила став, перериває гамір, який виходить з готелику Татрянського Товариства. Дзвонять тарілки, хтось на когось покрикує, рипає дверми... Готелик може й потрібний для туристів, але настрій і красу попсував. Вона за первісна, за дика, щоби могла погодитися з готелем. Зате радо годиться, щоб ми в тім захисті зїли недобрий ґуляш, випили несолодкий чай, а солоно заплатили.

Скільки „Морське Око" має морґів? Тяжко це оцінити, з огляду на оптичну оману, яку дає спокійна вода.

Вгадуємо.

Вгадування хитаються між 5 і 100 морґами. Першу цифру подаю я, другу дир. Паньків, панство Пежанські по середині.

При березі лодка на ланцюху. Кажуть, що можна нею переїхатися по ставі, але ми не пробуємо. Чоловік на своїх водах не дуже певний, не то на чужих. Ануж лодка хитнеться, а „Морське Око" тільки: ковть! і по всім. Навіть крику ніхто не почує.

Йдемо берегом на другий кінець, я рахую час. Дванацять мінут, значить кільометер довготи! З кожним кроком підвищую скількість морґів, а дійшовши до другого кінця, годжуся на 30.

Від „Морського Ока" недалеко до „Чорного Ставу", що лежить за невисокою горою.

— За десять мінут будемо там — запевняє дир. Паньків, забуваючи, що він без лещет і що йде до гори. Осторожний інж. Пежанський добавляє ще двацять хвилин, пані Іця і я годимося на три чверти, а всі разом ішли добру годину. Весь час як по сходах на піч, так що не можна не задихатись і треба щораз „розглядатися по околиці" — себто відпочати.

„Чорний Став" багато менший від „Морського Ока" і багато чорніший. Мовби хто між скали чорнила налив. Тиша ще більша. Тільки далекий шум потоків, що падають стрімголов з високих урвищ перериває її.

Воздух чистий як шкло, але й без запаху як шкло. Нема тут слідів цивілізації, хіба ті знаки на камінню і та стежина між скалами, що веде кудись у непривітний камінний світ. Ми мов у велитенськім шатрі: довкола стіни гір, а над щовбами мряка як бальдахим. Гарно тут, але довго любуватися тією красою не можна. Вона недобра, недоступна, не така як у нашім Бескиді чи навіть у Ґорґанах.

В стіп, від води потягає холодом. Треба вертатись, бо вечір недалеко, а сумерки вже виповзли з камінних закамарків.

В долину йдеться швидше, але не лекше. З каміня на камінь, крутою стежиною, а пошпортнутись не випадає: полетів би кілька сходів відразу і не знати, чи позбирав би кости.

Врешті ми на долині, а за чверть години вже в авті і назад до Закопаного.

Зїзджаючи серпентиною, пригадую собі трагедію поета Айсмонда, що минулого року забився недалеко „Морського Ока". Стаємо в тім місці (ґураль від рогачки казав мені котре то!) і оглядаємо. Нічим не страшне. Малий закрут і купа каміння... Стоїмо мов перед нагробником, хоч досі ніякої таблиці там нема.

А Айсмонд варт того. Спеціяльно я любив його, бо він був і гарний поет і добрий мисливий.

Не знаю, де його гріб, але там під скелею, повинен стояти його памятник. Серед повені сонця, під „гальними" вітрами, серед дикої природи — памятник поетові і мисливому.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ-ФУНДАТОРИ Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ!

Ще про подорож посолки Мілени Рудницької.

Півурядова польська пресова агенція „Іскра" розіслала вістку, яку навели м. і. „Ілюстр. Куріер Цодз." і „Слово Польске". Вона звучить так:

„У 293 числі берлінської „Дойтше Таґесцайтунґ" находимо звіт з пресової конференції у посолки з польського сойму Мілени Рудницької, яку уладило Українське Бюро в Берліні з нагоди її тамошнього побуту.

Виводи посолки Рудницької оберталися майже виключно довкола протисовітської пропаганди, яку повели українські організації. Посолка Рудницька представила зібраним представникам преси у дуже яскравих красках нужду українського населення в Совітах та з огірченням говорила про байдужність, з якою представники західних держав відносяться до голодової катастрофи на Сов. Україні. Посолка Рудницька висловила пересвідчення, що на всі народи світа впаде тяжка відповідальність, якщо надалі будуть байдуже приглядатися вимиранню міліонів людей. Підчас коли світ обурюється через покривдження кількох жидів у Німеччині при чому це робить тому, що це відповідає його політичному інтересові, промовчується одно з найстрашніших лих, які лише зазнала людськість".

— Повища вістка найкраще опрокидує всі ті дикі й клеветницькі „ревеляції", поширювані краківським „Куріерком" про діяльність пос. Мілени Рудницької підчас її останньої закордонної подорожі. Цікаво, що й оця ґуманітарно-пропагандивна робота, яка щонайвищо може бути немила Совітам, польській санаційній пресі теж не подобається. Нпр. „Слово Польске" подає повищу звістку під злобним наголовком „Пос. Мілена Рудницька у Берліні. — Протисовітська пропаґанда на пресовій конференції". Виходилоб а того, що „Слово Польске" раділо би, коли б у Берліні українці вели пропаґанду фільсовітську та щоби вернулися рапальські відносини! Ось до чого можна дійти, коли взагалі до всього, що роблять українці, істнує непохитно становище „засадничої неґації".

—o—

През. Нагум Соколов у Львові.

Від кількох днів перебуває у Львові президент Жидівської Аґенції п. *Нагум Соколов*, що мав прилюдний виклад про положення жидів у теперішній Німеччині та про ситуацію в Палестині у великій салі кіна „Палас". Користаючи зі свого побуту в нашому місті, запросив през. Соколов на полудне 27. ц. м. представників львівської преси на спільну конференцію, що відбулася в салі готелю Жоржа. На конференції явилися представники преси жидівської і польської, а також кореспонденти закордонних часописів, що живуть у Львові. З української преси було заступлене тільки „Діло".

У довшій промові, виголошеній по польськи, подав през. Соколов аналізу сіоністичного руху, який прямує до оборони жидівських прав та до власної жидівської батьківщини у Палестині. Сіонізм — на його думку — це частина тої загально-людської ідеї, якій на імя гуманізм і справедливість. Опісля през. Соколов змалював яркими барвами теперішнє положення жидів у Німеччині, яке є, мовляв, гірше від часів, коли лютувала інквізиція. З черги перейшов до теперішньої ситуації в Палестині, де вже покладено добрі основи під дальшу будову нової жидівської батьківщини. Все залежить від дальшої праці й жертвенности жидівського народу. Закінчив през. Соколов апелем до польської преси, аби вона виступила якнайрішучіше в обороні переслідуваних німцями жидів та осудила неоварварство.

Потім давав ще през. Соколов відповіди на запити поодиноких представників преси. М. ін. поінформував присутніх про саму сіоністичну партію та істнуючі в ній течії, зокрема про т. зв. ревізіоністів.

На закінчення відбулася спільна знимка, а потім приняття.

Міська Комунальна Каса Ощадности у Львові.

вул. Валова 7 і 9 (Дім власний)

ВІДДІЛ І. вул. Городецька 60; ВІДДІЛ II. вул. Жовківська 75.

Городецька 60; ВІДДІЛ II. вул. Жовківська 75.

Каса заснована в році 1912. не мала — наслідком світової війни умовин, щоби нормально розвинутись і щойно в 1924 р., себто з хвилиною введення постійної валюти почала властиву фазу розвою.

Стан ощадностевих вкладів, які дійшли в 1924 р. ледви до пів міліона (548.992.94 зол.) на 20.027 складкових книжечках, побільшився значно осягаючи в дні 1. січня 1932 р. квоту 63,961.882.35 зол. Навіть дуже тяжке насилення економічної кризи в літі 1931 р., яка поважно потрясла чимало сильно уґрунтованих банкових інституцій, внаслідок панічного відбирання вкладів відбилося на касі розмірно дуже слабим відгуком.

Причина цього успішного розвою каси лежить у першій мірі у величезнім довірі, яке вона має серед широких мас публики. Бо незалежно від засобових фондів каси, тепер в квоті 4,750.000 зол. — ручить громада міста Львова цілим своїм майном за зобовязання каси з титулу вкладів та їх опроцентування.

Вклади на ощадностевих книжечках каси мають характер фондів льокованих з правною (пупілярною) безпекою.

Визначну ролю відграває також інтенсивна діяльність Каси на полі защіплювання ідеї ощадности. Спеціяльних заходів уживає каса в напрямі **поширення ощадностевого руху серед шкільної молоді, тому що дух ощадности і зро-**

вул. Валова 7 і 9 (Дім власний) ВІДДІЛ І. вул.

зуміння її індивідуального і суспільного значіння повинні бути вже від наймолодших літ плекані.

Завдяки повній підтримці учительських кол ця акція охоплює щораз ширші круги. А саме: 1. січня 1933 було в обігу 18556 вкладкових шкільних книжечок на квоту 100.270.87. Диспонуючи поважними капіталами каса має змогу підпомагати векслевим кредитом торгівлю, промисл і ремесло, а навіть хліборобство та брати живу участь у розбудові домів, даючи довгоречинцеві позички за гіпотечною забезпекою.

Консумпційний кредит находить своє джерело в Заставнім Заведенні каси, яке признає позички під застав дорогоцінностей.

Пропаґована через М. К. К. О. у Львові засада ощадности дала вже наслідки, дуже додатні, приносить вона переконуючий і наглядний пожиток передовсім львівській суспільності і тим, що ощаджують і тим, що творять нові варстати праці чи коли будуючи доми потребують кредитової помочі.

М. К. К. О. у Львові це інституція самодопомоги населення нашого міста. Із цього титулу вона не спиняє своєї праці навіть у тих тяжких часах, накликувати суспільність до ощадности, найтривкішої та завсіди живої засади господарської діяльности культурних суспільностей. 522

Араби проти жидівської імміґрації.

Криваві заворушення в Яфі.

ЛЬОНДОН, 28. 10. ПАТ. Араби в Палестині пробували сьогодні повторити демонстрації, що були перед двома тижнями в Єрусалимі. Тим разом жерелом демонстрацій вибрано Яфу. Двотисячна юрба арабів, вийшовши 27. ц. м. з мечету, рушила походом до будинку англійської амбасади, який був окружений кільчастим дротом і обсаджений військом. З юрби падали оклики проти напливу жидівських імміґрантів до Палестини і проти палестинського уряду. Коли поліційні сили показалися недостаточними, військо дало сальву. Вивязалася обостороння стрілянина, в часі якої військо при помочі поліції опанувало ситуацію й очистило площу з демонстрантів.

ЛЬОНДОН, 28. 10. ПАТ. У вчорашніх заворушеннях у Яфі згинуло 16 арабів, а понеох 100 є ранених, з того 24 тяжко. В Яфі наказано стан облоги. Тепер у місті спокій. Офіціяльний комунікат звідомляє, що перші стріли впали від арабів та що війська взагалі не вжито до втихомирювання заворушень, які поліція опанувала самостійно.

Заворушення в Єрусалимі.

ЛЬОНДОН, 28. ПАТ. У звязку з подіями в Яфі прийшло вчора вечором до заворушень в Єрусалимі. Юрба арабів заатакувала в місті поліцію, а коли поліції не вдалося розігнати людей палками й одного поліцая ранено штилетом, поліція почала стріляти, вбиваючи одного демонстранта й ранячи кільканацятьох. До заворушень прийшло теж біля залізничої стації Набльос, де поліцію приневолено вжити зброю. Одного араба вбито. Багатьох членів арабського екзекутивного комітету арештовано.

Часописи повідомляють, що вчора араби привели до міста багато бедуїнів, щоби змішнити свої сили. На сьогоднішній день скликано засідання екзекутивного комітету задля обміркування ситуації.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. Бюро Аваса довідується з Єрусалиму, що арабське населення в місті оголосило загальний страйк. Всі крамниці замкнені на знак протесту проти побільшення жидівської імміґрації до Палестини.

ЛЬОНДОН, 28. 10. ПАТ. У звязку зі заворушеннями в Яфі араби в Гаїфі мали вчора в одній мечеті збори. На вулицях Гаїфи кружать сильні поліційні стежі. Ситуація сильно загострена.

БІЛЬШОВИКИ НА ТУРЕЦЬКОМУ БЕНКЕТІ.

АНКАРА, 28. X. ПАТ. Президент Туреччини приняв учора членів більшовицької делеґації, що приїхала на свято 10. роковин турецької республики. Ісмет баша видав бенкет у честь більшовицьких гостей. Ісмет і Ворошилов виголосили промови.

МАДЯРСЬКО-БОЛГАРСЬКА ПРИЯЗНЬ.

СОФІЯ, 28. 10. ПАТ. Вчора оголосили такий офіціяльний комунікат: Підчас розмов 27. жовтня між мадярським президентом ради міністрів Ґембешом і міністром закордонних справ Каньою та президентом ради міністрів і міністром закордонних справ Мухановим ствердили з вдоволенням почування щирої та безінтересовної приязни, що лучить оба краї та загально переглянули політику обох держав, якої прикметою є миролюбність. Обговорили господарські справи, що цікавлять оба краї та нараджувалися над можливістю оживлення торговельної виміни. Задля того постановили покликати до життя спеціяльну комісію.

ФРАНЦІЯ І РОЗБРОЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. У звязку з бажанням, що його висловив предсідник розбройної конференції, французький уряд у порозумінні з кількома делеґаціями урядів заголосив згоду взяти участь у скликаному на 3. XI. в Женеві засіданні президії конференції.

—o—

ПРОТИДЕРЖАВНА ЗМОВА В МЕКСИКУ.

НЮ ЙОРК, 28. 10. ПАТ. Тут зачувати, що в Мексику арештували кількох старшин, обвинувачених в участи в протидержавній змові. Мексиканське м-ство військових справ відмовляється дати вияснення в тій справі. Часописних кореспондентів у Мексику перестерегли, що колиб подавали вістки в цій справі, то це моглоб мати для них прикрі наслідки.

—o—

МОСКВА ЗАТРІВОЖЕНА АНҐЛІЙСЬКО-ЯПОНСЬКОЮ ПРИЯЗНЮ.

МОСКВА, 28. X. ПАТ. Перспектива нового затіснення звязків анґлійсько-японської приязні під впливом американсько-більшовицького зближення, яку обговорюють останніми часами на сторінках „Морнінґ Пост", викликала в Москві поважне занепокоєння. „Правда" в статті підкреслює анґлійсько-японські противенства в ділянці морських зброєнь і конкуренцію на китайськім і індійськім ринку.

—o—

КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, 28. X. ПАТ. Австрійська влада уладила в фабричних будинках у Велерсдорфі біля Вінер Найштаду свого роду концентраційний табор. Держатимуть там людей, обвинувачених у протидержавній діяльности. Тепер є в таборі 20 осіб, у тому 11 нац. соціялістів, кількох студентів, які організували заворушення в вищих школах і два комуністи.

ЩОДЕННА ГАЗЕТА — ЦЕ ПЕРША НЕОБХІДНА ПОТРЕБА КОЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ЛЮДИНИ.

Сойм і сенат скликані.

ВАРШАВА. 28. X. ПАТ. До соймового будинку прийшов сьогодні шеф правного бюра президії ради міністрів В. Пачовський і передав маршалкові сойму розпорядок президента річпосполитої, яким скликує сойм на звичайну сесію від дня 31. жовтня ц. р. Такий самий розпорядок передано маршалкові сенату в справі скликання на той сам день звичайної сесії сенату.

—o—

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.**

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 8—20

— **Магазин постелі Р. Джала**, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 524 1—100

— **Черговий успіх нашої промислової кооперативи „Суспільний Промисл“.** Завдяки підтримці нашого громадянства знана наша кооперативна фабрика цикорії „Луна“ вже в першому році свого істнування змогла поширити значно свої робітні. Заінсталювали нові, модерні машини. Коріння цикорії, доставлене нашими плянтаторами сушиться так, що вже в найближчих днях зофеоруємо цикорію, випродуковану нашими селянами. Окрім дотеперішних виробів ввели ми від місяця цикорію в картоновім опакуванні, спеціяльно поширену по містах. В найближчому часі випускає фабрика до продажі підмінку (сурогат) кави під назвою „Кавоміна“. Жадайте по всіх крамницях цикорії „ЛУНА“.

— **Курс ручного трикотарства** (другий з черги) розпочинає п. Клявда Кордубівна в кооп. „Труд“ Львів, Ринок 39. Оплата за курс 9 зол. Початок науки 1. XI. 516а 1-1

— **Двохмісячний курс моднярства** починає від 1. XI. 1933 кооп. „Труд“ Львів, Ринок 39. Курс вестиме п. Міка Дрогомирецька. Оплата за курс 30 зол. 516 1—2

— **Сукні, костюми, плащі, білля, капелюхи, рукавички** виконують елеґантно і дешево в „Труді-“ Львів, Ринок 39. 516б 1—1

— **На пресовий фонд „Діла“** зложила фабрика крохмалю „Брилянт“ 10 зол.

— **Дня 1. листопада ц. р.**, в роковини Української Держави відправиться в Архикатедральному Соборі св. Юрія в год. 10. рано торжественна архиєрейська Служба Божа в намірені Українського Народу. До численної участи запрошує вірних **Архикатедральний Парохіяльний Уряд.**

— **Конґрес українських соціяльних демократів.** Найновіше число органу УСДП „Вперед“, що виходить тепер раз на місяць у Львові, повідомляє, що в найближчому часі буде скликаний конґрес тої партії. Завданням конґресу буде основно обговорити положення, в якому опинились українські працюючі маси і подати напрямні праці на найближче будуче. Речинець конґресу ще не устійнений.

— **Розбудова нашого промислу.** Довідуємося з радістю, що повстає ще одна нова станиця нашого промислу. А саме два меткі інжиніри пп. Фацієвич і Шуль почали інсталяцію фабрики крохмалю. В малій сірій каменичці на вул. Кордецького 41 А запанував рух і гамір. Монтажа мотору і машин, будова збірників і сушарок. Помисл заложення фабрики рижового крохмалю уважаємо за дуже вдячний. Бо коли взяти під увагу, що краєве запотребування покривається в 3/4 заграничним імпортом, то побачимо, що така фабрика має перед собою поважну будучність. Лишається побажати тільки молодим підприємцям добрих успіхів в початому ділі.

— **Гостре стріляння.** Дня 4, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 18, 20, 22, 23, 25, 27, 29, 30. листопада будуть на військовій стрільниці в Замарстинові вправи військових відділів, получені з гострим стрілянням. Терен, загрожений стрільнами, обставлять охоронними стійками й до їх розпорядків прохожі мусять пристосовуватися.

— **Перед газовою атакою на Львів.** В найближчому часі відбудеться пробна газова атака на Львів, як це у Вильні, Перемишлі та інших містах. Городське староство видасть для населення в тій справі відповідні інструкції.

Про черговий Славістичний Конґрес у Варшаві.

Від Українського Наукового Інституту в Варшаві.

Згідно з ухвалою останнього Конгресу Славістів у Празі черговий Славістичний Конґрес має відбутися у році 1934 у Варшаві.

Є обовязком усіх українських наукових організацій і діячів подбати заздалегідь, щоби українська наука була як найчисленніше там заступлена. Передовсім треба уможливити молодим науковим силам участь у Конгресі для навязання контакту з ученими всіх народів.

Тому, що осідком Українського Наукового Інституту є місто Варшава, де конгрес буде відбуватися, Інститут почувається до обовязку створити інформаційний центр для всіх українських робітників наукових, що бажають взяти участь у Конгресі.

Всякі запити кермувати на адресу: Український Науковий Інститут Варшава, вул. Служевська 7, м. 4.

— **Українська приватна народня школа в Рівному.** ПАТ повідомляє, що українське шкільне т-во одержало від луцької шкільної кураторії дозвіл отворити українську приватну народню школу з осідком у Рівному. Школа приготовлятиме молодь до української гімназії.

— **Рабінат проти шпиталів.** Зїзд рабінів загрозив клятвою та бойкотом жидівських шпиталів у Варшаві, коли вони передаватимуть трупи університетам.

— **Винагорода війтів.** Самоуправний закон надав міністрові внутрішніх справ право управильнювати винагороди війтів і солтисів. Тепер в мін. внутрішніх справ виладжують проект розпорядку, який устійнить максимальні границі винагороди для війтів і солтисів на терені цілої держави.

— **Новий нотаріяльний закон.** В найближчому часі має появитися декрет, що вводить новий нотаріяльний закон, однаковий для цілої Польщі. Закон буде обовязувати від 1. січня, а тимчасом міністр справедливости може усувати або переносити нотарів. Від нового року будуть іменовані нотарі на основі нового нотаріяльного закону. На основі нових приписів нотарами можна іменувати суддів, а навіть особи без правничої освіти, але за спеціяльним дозволом голови ради міністрів.

— **Заборонили українські національні краски.** Чехословацьке міністерство внутрішніх справ заборонило в почтовій комунікації пересилки з наліпками українських національних красок, отже жовто-блакитних.

— **Смертні присуди на селян.** Як повідомляють з Москви, на Рад. Україні запало кілька смертних присудів на членів рільних колективів, обвинувачених в саботажах і крадежах збіжа. В Новомосковську б. катеринославської губернії засудили на смерть двох селян Пігура, батька і сина на кару смерти. Оба належали до комуністичної партії. Разом з ними засуджено 10 селян на тяжку вязницю 3 до 10 років.

— **Повінь.** Наслідком останніх дощів стан вод у повітах жидачівськім, бобрецькім і рогатинськім значно піднісся. Дністер виступив з берегів, заливаючи поля і пасовиська.

— **Ґазова атака на Перемишль.** Минулого четверга в 10. год. вранці відозвалися в Перемишлі залізничі сирени і звони у всіх святинях, повідомляючи про початок газової атаки. Одночасно над містом появилися три літаки, а на вулицях вояки, що запалювали димні свічки. До будинку падали бомби, що викликували сльози. Службовці урядували в масках. Публика хоронилася до брам або до захистів, уміщених що сто кроків. Атака тревала 46 мінут, після чого сирени дали знати, що вправам кінець. Атака викрила добрий орієнтаційний змисл у населення, що без більших перешкод ховалося до захистів.

— **Лікар перед судом.** Перед карним трибуналом у Львові станув ґінекольоґ д-р Ян Кіляр за те, що причинився до смерти Марії Штайнкавф, жінки директора банку з Косцерина, доконавши на ній операції зігнання плоду. Крім того відповідає за подібні операції, доконані на пятьох інших жінках. Розправа потреває два дні.

— **Всюди крадуть.** В міському електричному заведенні у Львові викрито великі грошеві зловживання. Стверджено, що інкасент Пшисенжни здефраудував коло 10.000 зол. Зловживання тревали довший час. Також у міському заведенні сиріт викрито грошеві зловживання, наслідком чого директора Врублевського усунено від урядування.

— **Дики нищать поля.** У скільських горах появилися масово дики, що нищать селянам всі земплеплоди, особливо бульбу. Селяни мусять ночувати на полі, де палять вогні і страшать диків ріжними тарахкалами.

— **Краєва хроніка.** У Сприні пов. Самбір господар Василь Матляк постріляв тяжко Мартина Вашкова, що звів йому жінку. — Наглий суд проти Маліша та його жінки, що вбили листоноса Пшебінду й родину Зіскіндів, відбудеться в Кракові 31. ц. м.

— **Ще один.** В канц. суд. комориника Півніцького в Станиславові переведено контролю, яка викрила значні неправильности в урядуванні. На основі рішення компетентних чинників Півніцького усунено зі становища.

— **За протижидівські ексцеси.** Перед окружним судом у Кельцях розпочався процес проти 12 членів ендецької партії з б. послом Пшибильським, що організували протижидівські і вуличні ексцеси.

— **За комунізм.** Окружний суд у Пінську на виїздовій сесії в Кобрині розглядав 25.—27. жовтня справу 26-х обвинувачених у приналежності до комуністичної організації та що брали участь у комуністичній демонстрації 19. I. 1933 в Червачичах. Одного обвинуваченого засудили на 7 літ тюрми, чотирьох по 5 літ, чотирьох по 3 роки, пятьох по півтора року тюрми, а 12 обвинувачених увільнили.

— **Арештували членів О. В. П.** Нічю на 28. жовтня поліція в Варшаві арештувала багато членів Обозу Велькей Польскі, що належать до т. зв. групи нар. революціонерів. Органом їх був часопис „Штафета“, якого перше число сконфіскували. Начального редактора „Штафети“ 19-літнього Сендліковського притягли до карної відповідальности. Арештування є в звязку з останніми заворушеннями в варшавському університеті.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Єронім Біликський, ем. управитель школи, помер в Збаражі в 75 р. життя. Похорони відбулись дня 25. 10. 1933. В. И. П. 518 1—1

— **Вияснення.** В 278 числі „Діла" появилася стаття п. з. „Просвіта і постава громадянства до неї", в якій сказано, що з округів Богородчани, Броди, Бучач, Краковець, Підволочиська, Скалат, Тисьмениця і Янів ані одного вчителя нема членом головного товариства „Просвіта". Цей вислів не є вповні згідний з правдою, бо я є учителем в бучацькому повіті і членом головного товариства Просвіти ще від 1924 р., а моя жінка від 1931 р. Членські вкладки ми вирівнали по конець ц. р. — **Григорій Стахів.**

— **Заява.** З цього місця заявляю прилюдно, що з т. зв. „пролетарською" ідеольоґією не маю нічого спільного! Правдою є, що минулого року я належав до „Клюбу Українських Студентів" у Львові, який своєю ідеольоґією не відповідав (стверджую це сьогодні) національним вимогам нашої дійсности, але я облудював себе вірою в те, що радянська влада правильно розвязала національне й соціяльне питання на Україні. Одначе останні події на Україні з одної сторони, а скріплення національної консолідації на західно-українських землях з другої сторони переконують мене у чомусь зовсім противному. Зазначую, що я зовсім не мав наміру складати такої заяви в пресі, вважаючи зміну поглядів одиниці її особистою правою, особливо тоді, коли ця одиниця не була заавансована в політичному житті, а її погляди не мали загального значіння. Складання заяв у пресі, у випадках, коли без цього можна обійтися, вважаю за своєрідну претенсіональність. Але коли деякі непоінформовані одиниці, вважаючи мою теперішню хвилеву політичну пасивність за потвердження давніших моїх поглядів, провокують мене — моїм обовязком є рішучо запротестувати проти зараховування мене до визнавців т. зв. пролетарської ідеольоґії. — **Будник Богдан.**

—o—

Дописи.

БОЛЕХІВЩИНА.

Ювилей кооперативи „Надія" в Болехові. В неділю, 15. жовтня ц. р. святкувала кооператива „Надія" в Болехові свій 25-літній Ювилей. Хоча кілька днів йшов дощ і була студінь на свято зійшлося величезне число учасників з найдальших сіл. Свято почалось Службою Божою, яку відправив о. мітрат Базюк зі Львова в асисті довколичного духовенства на дворі біля церкви в Волоському Селі. Співав церковний хор з Конюхова, кілька пісень заграла місцева салінарна орхестра. Святочну проповідь виголосив о. дек. Сухий. Відправу закінчили пісней: „Боже великий, єдиний". Після відправи мав відбутися похід учасників вулицями міста, однак старосто дозволу на похід не дало. В год. 2. відбулась в салі „Німецького Дому" святочна академія, на яку прибуло яких тисяч громадян. Академія почалась кооперативним гимном, почім о. декан Сухий відкрив академію, витаючи гостей. Осередньою точкою академії була промова посла Луцького, якого появу привітала публика рясними оплесками. Після цього йшли привіти відпоручників товариств і відчитали низку привітів від дісланих. Решту академії виповнили хор читальні „Просвіти" в Волоському Селі, хор Конюхова. Вечором відбулися надзвичайні загальні збори кооперативи „Надія", на якій призначили її основника о. Михайла Гануляка[?]ського, б. посла, почесним членом.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОЇ ПРЕСИ НЕ СУБВЕНЦІОНУЄ АНІ ПРОМИСЛ, АНІ УРЯД, АНІ НІЯКА ПОЛІТИЧНА ҐРУПА, ЩО УКРАЇНСЬКІ ҐАЗЕТИ НЕ МАЮТЬ БОГАТИХ ПРИВАТНИХ ПРОТЕКТОРІВ? — 5 ЗОЛ. МІСЯЧНОЇ ПЕРЕДПЛАТИ Є ПІДСТАВОЮ МАТЕРІЯЛЬНОГО ІСТНУВАННЯ НАШОГО ЩОДЕННИКА — ТОМУ МУСИТЕ ЇХ ПРИСЛАТИ.

Театри.

Великий Міський Театр.
Неділя 29. X. год. 3.30 попол. „III. пов. кімната ч. 17".
Неділя 29. X. год. 7.30 веч. „Фрайляйн Доктор".
Понеділок, 30. X. год. 7.30 веч. „Вакханки".

Театр Ріжнородностей.
Неділя, 29. X. год. 3.30 попол. „Готівка".
Неділя, 29. X. год. 7.30 веч. „Дика бжоза".
Понеділок, 30. X. год. 7.30 веч. „Дика бжоза".

Кіна.

АДРІЯ: „Під кураторією" (Вл. Бурін).
АПОЛЬО: „Мушу тебе здобути" (Іван Кепура).
АТЛЯНТИК: „Кінг-Конг".
ВАНДА: „Помста". „Моряк солодких вод".
КАСІНО: „Біла леді".
КОПЕРНИК: „Королівський любко".
КОЛІСЕЙ: „Портові ночі", ревія „Шукаємо перчика".
МАРУСЕНЬКА: „Онкель Мозес" (Шалом Аш).
МІРАЖ: „Бейбі" (Анні Ондра).
МУЗА: „Його ексцеленція субект" (Е. Бодо).
ПАЛЯС: „Мушу тебе здобути" (Іван Кепура).
ПАН: „Сестра Анджеліка".
ПАСАЖ: „Острів тайн", „Слім і Грим".
СТИЛЕВЕ: „Брати Карамазові" (Достоєвського) та ревія.
ХИМЕРА: „Її Княжа Величність" (із Ліліяною Гарвей).
УТІХА: „Пірати степу" та ревія

Закордонне радіо.

Неділя, 29. жовтня 1933.

Франкфурт н. М. (259,3) 15.30, 20.00 Весела програма; **Мор. Острава** (263,8) 19.50 Спів, орхестра, скеч; **Братислава** (279,3) 21.00 Концерт; **Мілано** (331,8) 21.00 „Аїда" оп. Верді; **Штутгарт** (360,6) 9.30 Концерт, 15.30 Пісні в супроводі лютні; **Берлін** (419) 15.30 Камер. музика; **Білгород** (429,7) 12.30 Пісеньки. 20.00 „Джідо" муз. окса Весліновича; **Рим** (441,2) 17.15 Вок. інстр. концерт; **Праґа** (488,6) 15.00 „Ясь і Гануся" оп. Гумпердінка. 21.00 Нова турецька музика; **Відень** (517,2) 12.00, 12.55 Концерт, 18.15 Турецький вечір, 19.50 „Арабела" оп. Штравса; **Харків** (937,5) 9.00, 10.00, 12.00 Концерт, 13.40 Літ. муз. програма. 15.00 Квартет, 18.00 Тріо.

Понеділок, 30. жовтня 1933.

Братислава (279,3) 12.35, 17.55 Концерт, 17.30 Словацькі пісні; **Мілано** (331,6) 21.45 Концерт; **Білгород** (429,7) 16.00 Пісеньки; **Стокгольм** (435,4) 20.00 „Дон Карльос" оп. Верді; **Рим** (441,2) 17.15 Солісти; 20.40 „Іль Гобо дель Каліфо" оп. Казазолі; **Відень** (517,2) 17.25 Арії та пісні, 19.00 Австр. нар. пісні, 20.00 Симф. концерт; **Рига** (525) 20.20 Арії та пісні; **Мінхен** (532,9) 18.50 „Ді Гайґерін" цикль пісень, 21.00 Веселий вечір; **Харків** (937,5) 9.00 Оп. музика, 10.50 Спів і рецитації, 15.00, 18.00, 19.00 Концерт, 16.20 Звуковики; **Париж** (1724,1) 21.45 Камер. музика.

Львівське радіо.

Неділя, 29. жовтня 1933.

9.00—0.55 Раннішня авдиція, 10.40 Релігійні грам. плити; 11.30 Грамофон; 11.45 Відчит про Собіського; 12.10 Метеорол. вістки; 12.15 Поранок творів Р. Ваґнера, музика, спів (Враґа, бас), в перерві 13.00—13.12 Платні в Польщі; 14.00 Як обходитися зимою з інвентарем і як його кормити?, 14.15 Ринки рільних продуктів; 14.25 Віденські вальси з грамофону; 15.00 Спадкові непорозуміння на селі; 15.25 Кулвська капеля; 16.00 „Для дітей: „Як працюють залізниці?"; Пісоньки; 16.18 „Туру-Калу" оповідання Кам. Гіжицького; 16.30 Чвертьгодина славних артистів (грамофон); 16.45 „Папіроска"; 17.00 „Пані з жовтою перепаскою" відч., 17.15 Вок. інстр. музика; 18.00 Авд.: „Погуга дитини"; 18.40 Джез (грамофон); 19.00 Три знаки запиту; 19.10 Всячина; 19.30 Для дітей: „Що чувати в світі"; 19.50 Сальонова музика (грамофон), 20.00 Авдиція та концерт із нагоди турецького нар. свята; 20.50 Веч. денник; 21.00 Відчит; 21.15 На веселій львівській хвилі; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грам. плит.

Понеділок, 30. жовтня 1933.

7.00—7.55 Раннішня авдиція; 11.45 Комунікат, грамофон; 12.05, 12.38 Мандоліни; 15.30 Господарські вістки; 15.55 Пісні; 16.10 Фортепян; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Солісти (музика, спів); 17.50 „Про опадлість" відч. проф. Каро; 18.00 Поляки в Зл. Державах; 19.05 Всячина; 19.25 Гірська природа в музиці; 19.55 Рільнича біржа; 20.00 Трансм. з Варшави „Ліді" оп. Ружицького; в перерві: „Болгарська армія праці". Спортові вістки; 22.40 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грам. плит.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Ширші Сходини членів Кружка ім. Ганни Барвінок відбудуться в середу 1. листопада в 6-ій годині пополудні в домівці при вул. Мохнацького 12. На денним порядку реферат п. Наталії Дорошенко і п. Андрея Жука на тему **„З недавнього — минулого"**. Численно явитися просить Старшина Кружка. 525 1—2

П. Д-ра Івана Іванця просимо зайти до друкарні „Діла".

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" в Тернополі пересунені з дня 5. листопада 1933 на день 12. листопада 1933 год. 8. попол. в домівці „Української Бесіди". Денний порядок звичайний. 1-1

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в суботу долар у приватних оборотах 6.04 зол.

Золото: долари 9.03, 9.06; франки фр. 36.30, 36.70; дукати 83.40, 83.60; рублі 40.70 47.20; корони 37.50, 37.80.

Срібло без змін.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Льондон 28.37, Париж 34.89, Ціріх 172.53, Амстердам 359.60, Берлін 212.65, Нюйорк кабель 6.07, Нюйорк чеки 6.05, Бельгія 124.61, Праґа 26.53, Італія 46.96.

Акції.

Банк Польський 79 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. X.: масло дес. зол. 2.90, молоко 19 сот., сметана 90 сот., яйця 4—4.10 зол. Тенденція на масло і сметану утримана, на молоко і яйця сильна.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Кілька років я хорувала на ріжні хороби. Зверталася я до багатьох лікарів із дуже визначними медичними кваліфікаціями у справі лікування. Лікування від них не дало мені ніяких позитивних наслідків. З рекомендації Вп. пані інженерової Білінської, трапила я до лікаря д-ра Олександра Мальчика, Львів, ул. Лонцького ч. 8 і щож?! Не вистарчає слів для вислову тієї вдячности, що в моїй душі ввесь час до п. лікаря Мальчика Олександра зростає. Після місячного лікування я відчула себе цілком здоровою. На цьому місці складаю Йому найсердечнішу подяку. Поручаю всім хорим звертатись лише до п. Д-ра Олександра Мальчика.
Матеушукова Єлисавета.

Шиpіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„ 0.40
1 „ „ в тексті і новинках	„ 0.48
„ на першій сторінці	„ 0.55

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні по	зол. 0.15
купно продаж, винаєм і т. п.	„ 0.10
шукаючі праці	„ 0.08

слова товстим друком подвійне.

Остання сторінка 1/1	зол. 380—
„ „ 1/2	„ 200—
„ „ 1/4	„ 110—
„ „ 1/8	„ 60—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.